

**ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ЖЕНЕ И ДЕЦУ УГРОЖЕНЕ ПОРОДИЧНИМ
НАСИЉЕМ „СИГУРНА ЖЕНСКА КУЋА“
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДА НОВОГ САДА**

ОСНИВАЊЕ „СИГУРНЕ ЖЕНСКЕ КУЋЕ“

Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ функционише као одељење Центра за социјални рад Града Новог Сада.

Почело је са радом 15. децембра 2006. године као пројектна активност Града Новог Сада, Градске управе за социјалну и дечју заштиту поверена на реализацију Центру за социјални рад.

На основу Решења Скупштине Града Новог Сада донетог на XVIII седници 30. октобра 2009. године, објављено у Службеном листу Града Новог Сада број 46/2009 3. новембра 2009. године, донета је Одлука о проширењу делатности Центра за социјални рад Града Новог Сада у домену „остала социјална заштита у установама са смештајем“ и тада прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем из пројектне активности прераста у редовну делатност социјалне заштите.

Од почетка рада до данас, рад прихватилишта је у потпуности финансиран средствима Градске управе за социјалну и дечију заштиту.

Сигурна женска кућа је у августу ове године добила лиценцу за пружање услуге привременог смештаја за жене и децу жртве породичног насиља. На овај начин обезбеђени су сви формално-правни услови за пружање услуге, као и довољан број стручних радника и сарадника. Посебно истичемо да је Сигурна женска кућа приступачна и особама са инвалидитетом чиме се обезбеђује једнак приступ услузи свим женама и деци којима је заштита потребна.

ОПИС ОБЈЕКТА

Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ налази се у непосредној околини Новог Сада. Реч је о наменски грађеном објекту . Налази се у мирном, резиденцијалном делу насеља који је добро повезан са осталим деловима насеља, али и са Новим Садом, који је лако доступан градским превозом.

Сам објекат прихватилишта окружује пространо двориште ограђено целим својим обимом. Постоји један улаз у двориште, два улаза у објекат кроз врта и један гаражни улаз у подрум, из ког се може ући у приземље објекта. Цела површина дворишта, сви улази у објекат, као и целокупна унутрашњост објекта (осим простора у спаваћим собама и купатилима) је под двадесетчетворочасовним видео надзором. Тиме се, између осталог, осигурава безбедно окружење за боравак корисника, запослених и трећих лица.

У дворишту прихватилишта налази се мањи амфитеатар од бетона погодан за извођење дечијих представа, пространо игралиште да децу опремљено тобоганом, љуљашкама, простором за пењање и играње деце, дворишне клупе и стаза за шетање. На овај начин опремљено и уређено двориште обезбеђује услове за организовање и спровођење забавно-рекреативних садржаја за кориснице и њихову децу.

Укупна површина објекта прихватилишта је 551,65 m² и састоји се из следећих просторија распоређених у подруму, приземљу и на првом спрату.

Подрум се састоји из следећих делова: просторија за прање и пеглање веша, играоница – кутак за мајку и дете, приручни магацин, подстаница, водомер, гаража.

Кутак за мајку и дете који се налази у подруму прихватилишта намењен је заједничким активностима деце и мајки. Опремљен је играчкама, књигама и сликовницама, столом и столицама који се могу користити за учење и израду домаћих задатака и другим садржајима за игру и разоноду

У приземљу прихватилишта налази се пространа канцеларија у којој се обављају саветодавно-терапијски разговори са корисницима и друге програмске активности. Исте активности се обављају и у другој, мањој канцеларији, која се налази на спрату прихватилишта. Простор је опремљен одговарајућим удобним намештајем и опремом за рад.

Пространа дневна соба у приземљу је опремљена савременим телевизијским и музичким уређајима, конфорним намештајем за кориснице и децу, играчкама, друштвеним играма и опремом за радне активности. Дневна соба на спрату мање површине намењена је за мирније провођење слободног времена.

Храна се припрема у главној кухињи у приземљу. Храну припремају кориснице прихватилишта по унапред утврђеном редоследу који је истакнут на видном месту, уз помоћ помоћ сарадника-домаћице. Распоред укључивања корисница у припрему obroка у складу са јеловником састављеним по нутриционистичким стандардима и у сарадњи са корисницима на недељном нивоу саставља сарадник-домаћица у договору са корисницама. Кориснице имају 3 obroка, а деца узраста до 18 година 5 obroка. Намирнице, средства за личну хигијену и хигијену објекта, и канцеларијски материјал на недељном нивоу из магацина и оставе са одговарајућим расхладним уређајима који се налазе у просторијама Центра за социјални рад Града Новог Сада у Прихватилиште довози возач Прихватилишта

У приземљу прихватилишта се налази трпезарија коју истовремено може користити 10 корисника.

У СЖК има 5 спаваћих соба и свака соба је опремљена сопственим купатилом. У приземљу се налази једна спаваћа соба, док су остале собе на спрату. Та соба има купатило прилагођено за особе са инвалидетом .

Лежаји у спаваћим собама прилагођени су потребама корисника у складу са степеном подршке. За смештај беба и млађе деце предшколског узраста на располагању су креветићи, у складу са њиховим узрастом. Целокупни простор и намештај у спаваћим собама је прилагођен потребама корисника, а размак између лежајева омогућује несметано кретање и функционисање свих корисника.

Објекат поседује рампу за кретање колицима. Кретање између просторија у приземљу је несметано за децу која користе колица.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРИЈЕМ КОРИСНИКА И РАСПОЛОЖИВИ КАПАЦИТЕТ

Услуга смештаја у прихватилиште намењена је одраслим жртвама насиља у породици женског пола и њиховој деци оба пола која су директно или индиректно изложена насиљу. Услуга прихватилишта се пружа жртвама психолошког, физичког, сексуалног, економског насиља или насиља прогањањем од стране члана/ова породице. Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ намењено је за привремени смештај корисника и примарно неодложно осигурање њихове безбедности у кризној ситуацији изложености породичном насиљу.

Услуга Прихватилишта се пружа пунолетним особама женског пола од 18 година до највише навршених 65 година која се директно или индиректно изложена насиљу. Деца женског пола се смештају без ограничења узраста и малолетна деца мушког пола до навршених 18 година живота. У прихватилишту се збрињавају жене којима је потребан и довољан степен подршке 3 и 4. Пунолетна лица женског пола старија од навршених 65 година могу бити корисници услуге Прихватилишта искључиво уколико им је довољна подршка III (кориснице су способне да се самостално брину о себи и укључе у активности дневног живота или им је потребан мањи надзор и подршка од стране другог лица) и IV степена. Потребни степен подршке за особе женског пола старије од навршених 65 година које подносе захтев за коришћење услуге утврђује се према верификованој методологији при вршењу пријемне процене. Одређивање степена подршке

Степен подршке одређује се с обзиром на целокупно индивидуално функционисање корисника и врсте потребне му помоћи, у односу на:

1. Способност непосредне бриге о себи
2. Учествовање у активностима живота у заједници

У Прихватилишту се могу збринути жене и њихова деца угрожени насиљем у породици који су држављани Републике Србије, као и лица страни држављани, односно лица без држављанства.

Услуга смештаја може бити истовремено пружена броју од укупно петнаест корисника (жена и деце).

Услуга Прихватилишта доступна је корисницима двадесет четири часа сваког дана током целе године .

Смештај у Прихватилишту може трајати најдуже шест месеци.

СТРУКТУРА КОРИСНИКА СИГУРНЕ ЖЕНСКЕ КУЋЕ

Током 2024. године стручни тим Сигурне женске куће реализовао је различите облике помоћи и подршке са укупно 168 жртава насиља у породици.

Од тога, саветовање телефоном на самоиницијативни позив жртве насиља извршено је са 36 жена, док се 15 жртва насиља електронском поштом обратило за помоћ због изложености насиљу у породици.

Током 2024. године у Сигурној женској кући боравило је укупно 117 корисника - 53 жена и 64 деце.

Просечни месечни број корисника Сигурне женске куће током 2024. године је 21 корисник (жена и деце).

У складу са правилником прихватилишта, деца мушког пола старија од 18 година нису заступљени као корисници услуге, док је највећи број корисника женског пола у старосној категорији од 0-5 година и од 26 до 64 године.

БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

На пружању услуге Прихватилишта, а у складу са чланом 59 став 1 тачка 1 Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите, ангажовани су:

- шест стручних радника, од којих један обавља и послове руковођења,
- три сарадника на услугама у локалној заједници са четвртим степеном стручне спреме

Структура стручних радника је следећа: 1 психолог који обавља и послове руководиоца прихватилишта, 2 педагога и 3 психолога. На пословима обезбеђења објекта ангажована су 2 радника из Службе за економско-техничке послове Центра за социјални рад.

Сви запослени имају јасно дефинисан опис послова утврђен Правилником о унутрашњој организацији са описом послова и систематизацијом Центра за социјални рад Града Новог Сада.

Радници обезбеђења су у прихватилишту ангажовани сваког дана током целе године у периоду од 19.00 до 07.00. У складу са дефинисаним описом послова на том радном месту, радник обезбеђења се брине о безбедности корисника и објекта, прати монитор видео надзора, обилази објекат и двориште на свака три сата током трајања свог радног времена, о свим значајним променама обавештава најближу полицијску испоставу и руководиоца прихватилишта.

У прихватилишту се обезбеђују услови за обављање приправничког стажа и студенске праксе, у складу са потребама и правилником којим је уређено лиценцирање стручних радника.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ПРУЖАЊА ПОДРШКЕ ЖРТВАМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

Након осигурања безбедности корисника смештајем у прихватилиште, реализовањем планираних и временски дефинисаних програмских активности ради се

на успостављању и одржавању доживљаја сигурности, на оснаживању корисника, превазилажењу кризне ситуације и изналажењу одрживих решења за самосталан живот без насиља у заједници.

Програмске активности које се спроводе имају за циљ редуковање и отклањање психолошких и психопатолошких последица који су присутни код корисника и њихове деце.

Програмске активности се реализују у складу са сврхом услуге, карактеристика корисничке групе којој је услуга намењена, капацитетима корисника, индивидуалним планом и у складу са проценом потреба корисника.

1. Задовољавање основних животних потреба и осигурање безбедног и пријатног окружења (обезбеђивање исхране у складу са развојним и здравственим потребама корисника, обезбеђивање средства за личну хигијену и хигијену простора, набавка одеће, обуће примерене временским приликама, помоћ при одржавању простора у којем кориснице бораве, помоћ при прању, пеглању постелног и личног веша, обезбеђивање потребне декорације која одржава индивидуалне укусе и жеље корисника, по потреби услед угрожене безбедности, пратња корисника приликом одласка лекару или до других потребних служби ван установе). За све малолетне и пунолетне кориснике спровођене су активности здравствене заштите у складу са њиховим потребама у смислу организовања лекарског прегледа. За све кориснике су обезбеђени бесплатни лекови на основу уговора Центра за социјални рад и једне апотеке у Новом Саду. За прегледе који се реализују у Дому здравља „Нови Сад“ и другим здравственим установама примарног, секундарног или терцијарног нивоа, корисницима прихватилишта се обезбеђује приоритет.

2. Активност правне подршке (Реализује се у оквиру сарадње прихватилишта и Бироа за пружање правне помоћи који функционише у локалној заједници. Такође, одређен број адвоката које раде у Новом Саду самоиницијативно су се јавили Сигурној женској кући са циљем пружања бесплатне правне помоћи и заступања на суду корисника. Сарадња са њима се успешно реализује. Са органом старатељства је константна комуникација у циљу регулисања пребивалишта/боравишта, личне документације, регулисања пензије, регулисања здравствене заштите и других питања важних за живот корисника.

3. Активности усмерене на подршку при школовању и запошљавању (Помоћ при започињању школовања деце корисника уколико тај процес није започет, укључивање деце одговарајућег узраста у предшколску установу, помоћ и подршка у тражењу запошљавања унутар заједнице, подстицање и подршка у почетним данима новог запошљења.)

4. Активности усмерене на развијање и очување потенцијала корисника (подршка у изградњи и одржавању позитивних односа са другим корисницима у прихватилишту, организовање радно окупационих активности које подстичу стицање нових знања и вештина, подршка у реуспостављању и одржавању односа са примарном породицом и другим значајним члановима социјалне мреже, организовање културно

забавних садржаја у слободно време, а у складу са интересовањима и жељама корисника у установи и ван ње)

5. Активности усмерене ка пружању психолошке подршке корисницама прихватилишта (спровођење психолошке експлорације, анализа трауматизованости, интензитета и облика насиља којем су корисници били изложени, спровођење континуираног индивидуалног саветодавно терапијског рада, организовање групних саветодавних и психоедукативних радионица, подршка и припрема корисника за организовање живота након напуштања прихватилишта)

САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Током досадашњег рада прихватилиште је успоставило успешну сарадњу са Полицијском управом у Новом Саду, Бироом за пружање правне помоћи из Новог Сада, Домом здравља Нови Сад, Школском управом у Новом Саду, Предшколском установом „Радосно детињство“, Основним судом Новом Саду, Основним јавним тужилаштвом и бројним Центрима за социјални рад ван Града Новог Сада, који су упућивали кориснике на смештај.

Кроз медијске наступе, предавања, учешћем на конференцијама и трибинама реализује се континуирано информисање опште и стручне јавности о значају пружања услуга социјалне заштите за жене и децу, жртве насиља у породици; о раду Сигурне женске куће; о феномену насиља у породици, његовим одликама и последицама; о значају мултисекторске сарадње и превентивног деловања у овој области.

Прихватилиште за жене и децу угоржене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ сваке године учествује у обележавању међународне, глобалне кампање „16 дана активизма против насиља над женама“ реализовањем одређених активности:

- Израда и подела информативног материјала у циљу превентивног деловања на општу популацију у циљу борбе против насиља над женама;
- Медијско промовисање постојања проблема насиља у породици, нулте толеранције на насиље и начина за његово превазилажење;
- Учествовање на јавним трибинама и округлим столовима у циљу бољег функционисања свих система у области заштите жена и деце који се нађу у ситуацији породичног насиља;

НАЈЧЕШЋЕ ДИЛЕМЕ ЖРТАВА

Током боравка у Сигурној женској кући, жене пролазе кроз бројне емоционалне и практичне дилеме:

- Да ли је исправно поступила што је пријавила насилника / Осећај кривице и преиспитивање одлуке о напуштању насилника

-Страх од будућности / Неизвесност око стана, посла и сигурности након изласка из куће

-Неповерење у институције/ Дилема да ли систем заиста може да их заштити

-Брига око осуде околине -стид, срам и страх од реакције породице и заједнице

-Однос према насилнику/ Емоционална повезаност, економска зависност, дилеме око контакта због деце.

-Улога мајке и однос са децом/ Брига како насиље утиче на децу и како повратити ауторитет

-Повратак самопоуздања и идентитета /Потреба да поново изграде веру у себе и своје способности

-Страх од изласка из куће / Несигурност у погледу самосталног живота и сналажења

- Поверење и нови односи/ Тешкоће да поново верује другима и оствари здраве везе

Задатак стручног тима је да кроз психолошку, правну и социјалну подршку помогне женама да поврате сигурност, самопоуздање и самосталност.